

kärlek och tillgivenhet möta sin man". Kärlek och tillgivenhet — det är just inget crescendo, sade en gång H. Fl. Ringius med rätta. När man kom till stycket: "Att äktenskapet är ett heligt förbund" m. m. föreskrev Eklund en annan, mera reciterande ton än i det föregående. Vi skulle vidare där betona: "som efter godtycke av människor icke k a n upplösas".

En annan uppgift, som vi träget fingo syssla med, var läsning i vår psalmbok. Också här var urvalet mycket begränsat; Eklund ville överhuvud, att prästen vid gudstjänsterna skulle hålla sig till ett begränsat antal psalmer med sitt val. De psalmer jag erinrar mig från övningarna äro nr 1 samt nattvardspsalmerna 150, 154 och 157. De tre sistnämnda skulle representera tre olika tider och teologiska typer: 154 ortodoxien, 157 mystiken och 150 väl närmast romantiken.

I fråga om psalmernas läsning går det tydligtvis mindre än eljest att skriftligen återgiva vad Pehr Eklund lärde oss. Men det är som kunde jag ännu höra hans röst, när jag kommer till versen

Ej evigt är du vorden
i dessa Kedars hyddor fäst . . .

I v a r D. W a l l e r i u s. (Göteborg).

Kyrkosångsdagar i Oslo

d. 31 okt—1 nov.

Likasom i Sverige och Finland har den mäktiga våg av nyvaknad kärlek till den gamla kyrkomusikens ovanskliga skönhetskatter såsom en *folkrörelse* även trängt fram till vårt östra broderland. Redan i våras bildades i Bergen ett kyrkosångsförbund för det västanfjällska Norge, och under de oförgätliga kyrkosångsdagarna i Oslo tillsattes en kommitté för åstadkommande av ett kyrkosångsförbund även för Oslo stift. Ett stort antal körer antecknade sig för medlemskap. Till festen hade inbjudits *Karlstads stift körförbund*, som med omkr. 160 sångare under ledning av *dir. O. Söderlund*, Arvika, dels gav en egen konsert med hymner av Palestrina, Eccard, Rosenmüller, J. S. Bach samt av Josephson, Morén och Widéen, dels vid den stora slutkonserten uppförde Södermans andliga sånger samt deltog i Otto Olssons *Te Deum*. Som solist i Karlstadskören medverkade *fröken Anna Hellgren, Karlstad*. Hennes ljusa sopranstämma klingade vackert mot bakgrunden av den mäktiga väl sammansjungna och väl nyanserade körensemblen. Körens prestationer väckte stort intresse ej minst därför, att det var en amatörkör ur folkets djupa led. Minst hälften av sångarna var fabriksarbetare. Det är dylika ur folkets breda lager bildade körer som man i Norge vill, likasom här skett i Sverige, så småningom sammansluta till ett riksförbund.

Vid den stora *inledningshögtidligheten* i Vor Frelser's kirke fred. d. 30 okt.

kl. 1 i närvaro av konung Håkan, kyrkominister Trædal, svenske ministern Höijer, åtskilliga av Norges biskopar m. fl. talade ordföranden i festkommittén *Pastor A. Fasmer Dahl* inför fullsatt kyrka över ämnet "Hvad vi vil". Han betonade, att den norska kyrkosångsrörelsen ville verka för höjandet av psalm-sången och den kyrkliga tonkonsten till gudstjänstlivets fromma. Han tackade de körer, som mött samman, för den insats, de gjort till denna högtid. Även riktade han ett tack för de friska impulser, som kommit från den svenska kyrkosångsrörelsen. Kyrkoministern talade därefter varmt om sångens betydelse för hem, kyrka och folk samt förklarade högtiden öppnad. Talen omslötos av psalmsång samt tvenne av Landskoret utförda motettsånger komponerade av *Arild Sandvold* och *Per Steenberg* under den förras ledning. De båda motetterna, som fingo ett mönstergillt uppförande, vittnade om en starkt utpräglad stilkänsla för verkligt god kyrkomusik.

Den utan tvivel i fråga om utförandet av större andliga verk förnämsta konserten hölls på aftonen samma dag, då *Gounods* mäktiga oratorium *Mors et vita* uppfördes av *Landskoret* i Norges kristliga ungdomsförening och filharmoniska sällskapets orkester under ledning av *A. Sandvold*. Som solister medverkade *Gudrun Bøllemose*, *Solveig Sandvold*, *Sigurd Hoff* och *J. Berg-Hansen* och vid orgeln den blinde organisten *Einar Mellings*. Verket omfattar tre avdelningar: döden, domen och det eviga livet. I första delen förekommo delar ur requiemmassan, i andra återgavs domsakten enl. Matt. 25 kap., i den tredje Johannes syn på Patmos av det himmelska Jerusalem med ett mäktigt Hosianna som avslutning. Konserten, som till sitt innehåll alluderade å allhelgonadagens firningsämne, gjorde ett gripande intryck på den fulltaliga publiken. Solokvartettens skära klanger, körens fullödiga, jämt avvägda stämmor, solisternas fagra insatser, orkestrernas skiftande klangfärger från svagaste tremolo i stråkarna till den mäktiga fortissimoklangen i basunerna i förening med orgelns sammanhållande tonmassor samverkade till ett helhetsintryck av djupa skuggor och strålände dagar, varpå detta verk är så rikt.

Lördagen d. 31 okt. samlades man i den svenska Margaretakyrkan, vars sublima stämning med dess höga valv i ljus färgton och den underbart vackra altarmålningen över Jesu bergspredikan med dess uppåtsträvande avsatser bildade bakgrunden för *Sogneprest R. Lexow Brecks* morgonandakt. Ordföranden i Norges organistförening *organist W. Huus-Hauren* skötte orgeln. Efteråt hölls i den bredvidliggande kyrksalen ett på intressanta uppslag rikt givande föredrag av *fil. d:r O. M. Sandvik* över ämnet: Gammelt og nytt — Opgaver for norsk kirkesangvenner i dag, varpå följde ett livligt meningsutbyte. Efter diskussionens slut behandlades frågan om bildandet av ett kyrkosångsförbund för Oslo biskopsdöme.

Kl. 6 e. m. hölls *allhelgonavesper* i Vår Frelsers Kirke med predikan av biskop *B. Støylen*. I vesperritualet hade infogats satser ur *Brahms Requiem*, — alltsammans utfört av Cæciliaföreningen under *Sandvolds* ledning och med Kantor *Eyvind Alnæs* vid orgeln. Kl. 8 e. m. hölls ovannämnda svenska konserter i Trefaldighetskirken.

På söndagen d. 1 nov. höllos festgudstjänster i ej mindre än nio av kyrkorna i Oslo och dess omnejd. I svenska Margaretakyrkan förrättade legationspastorn *A. E. Weebe* högmässan med biträde av Karlstads stift körförbund.

Efteråt samlades man till kyrkkaffe i samlingsalen, varvid minister Höijer var närvarande.

Vid motett- och koralaftonen i Trefaldighetskirken uppförde *Huus-Hansens motettkor*, bestående av ett mindre, men synnerligen väl utvalt röstmaterial, under sin ledare motetter av *Reiss, Voss* och *Steenberg* samt tre koraler av *Sandvold, Huus-Hansen* och *Steenberg*. Därefter höll *Sognepræst Lexow Breeh* en koralövning, varvid tvenne värdefulla, men mindre kända melodier av den församlade menigheten genomgingos. Akten avslutades med en kort liturgi.

Så kom den sista stora konserten i den överfyllda Vor Frelses Kirke kl. 8. Utom Karlstads stift körförbund medverkade *Holters korforening* under sin nye ledare *Leif Halvorsen* och *Landskoret*, lett av *Sandvold*. Mäktigt klingade den förra kören i framförandet av *Haarklous*: Denne är dagen och *Holters* Olavshymne med solokvartett av *Elisabeth Munthe-Kaas, Dagny Constance Knudsen, Sigurd Hoff o. J. Berg-Hansen*. Därefter följde *F. Anderssens* Kyrie Eleison och *Steenbergs* 8-st. motett Juble for Herren. Samtliga synnerligen krävande hymner, vittnande om den höga nivå norsk kyrkokonst intager, fingo ett glänsande utförande. Som avslutningsnummer utfördes, såsom ovan nämnts, Södermans Andliga sånger och Otto Olssons Te Deum, den sista av samtliga medverkande körer.

Att låta den sista stora konserten utklinga i svenska toner, kunde av de närvarande svenska deltagarna ej fattas annat än som en hyllningsgård åt den svenska tonkonsten. Hjärliga voro också de ord, som *pastor Fasmer Dahl* riktade till svenskarna vid banketten å Handelstandens rymliga lokaler, där omkr. 400 personer under ständigt stigande festglädje deltog. Hans tal utmynnade i avsjungandet av en av honom för detta tillfälle till egna ord utförd tonsättning, som i blandad kör under stor hänförelse *direkt* sjöngs av de församlade. Dess sista ord: "Vi fölte, når sammen vi priste Gud, att menneskegrenser blev slettet ut, i lovsangens evighetsstemme" bildade utgångspunkten för det svarstal, som av undertecknad hölls, då han bragte svenska kyrkosångsförbundets tack och välönskan till de norska kyrkosångarna. Utom de båda ländernas folksånger avsjöngs "Ack Värmeland du sköna". I samband därmed talade å svenska körens vägnar *kyrkoherde Larsson* från Forshaga. Gästernas tack framfördes av *legationssekreteraren Arvedson*, och festen avslöts med djupgående allvarsord av *Pastor Meyen* från Bergen.

Man har påstått, att det norska folket skulle vara ett mera kyligt och tillknäppt släkte. Detta kunde *omöjlig*en förmärkas under dessa sköna högtidsdagar. Tvärtom! Samtliga körmedlemmar och övriga representanter för den svenska kyrkosångsrörelsen, bland vilka utom undertecknad även *dir. A. Andrén, Örebro*, var närvarande, voro inkvarterade i norska familjer, som med den största gästfrihet och mest rörande omsorger omhändertogo sina gäster. Säkert kunde alla deltagare säga: "Vi mådde som perla i guld". Härvid tänker jag även på den angenäma kollation, som anordnades för ett fyrtiotal gäster i *Pastor Fasmer Dahls* prästgård, där man fick lyssna till sång och musik av högsta kvalitet att nu ej tala om all den hjärtlighet, som rikt utvecklades under den sällskapliga samvaron.

Så har då ett nytt band knutits mellan de båda brödrasfolken: "*Musica sacras heliga band, vävt av den Högstes hand*". I stället för att komma med några vanliga avslutningsfraser, vill jag i stället för egna torftiga ord nyttja Fas-

mer Dahls sångarhälsning till de svenska kyrkosångarna, en hälsning, som jag tror ej blott skall glädja de deltagare i festen, vars ögon falla på dessa rader, utan alla vänner av kyrkosången landet runt.

Til Sveriges Kirkesangere.

Det suser så mildt i din furuskog,
det böljer så blödt i mot strande,
og folket det lytted og tonen tok
den klang vid din arne,
ja bak din plog,
og bares i sang over lande.

Da dirrer luften av klokkeskjelv
og folket det flokkes å veie
da stiger en bölge mot kirkevelv,
da var det i sandhet Vor herre selv,
der lovsangen gav dig i eie.

Hav takket i møtte med tonebud,
fra kirken og folket der hjemme;
*vi følte, når sammen vi priste Gud,
at menneskegrenser blev slettet ut,
i lovsangens evighetsstemmer.*

F. M. Allard. (Örtomta.)

Meddelanden.

Val. Till innehavare av förenade därst.; i Glimåkra, Krist., H. Wig-
tjänster ha utsetts: i Voxtorp, Jnk., holm, därst.
K. Lundkvist, Tännö; i Linsäll, Jmtl., *Böner för den dagliga morgon- och*
G. Hörnberg, Ursviken; i Rydaholm, *aftonandakten* i kyrka och hem, det
Jnk., T. Hübner, Alvesta; i Mjöbäck, häfte, som medföljde förra numret,
Älvsb., J. Jonasson, Aspö; i Simtuna, finnes att tillgå separat från denna
Västm., Dora Johansson, därst.; i Tidskrifts redaktion, adress: Bredga-
Skinskatteberg, Västm., R. Israelsson, tan 14, Lund, till ett pris av 25 öre pr
st. Rabatt vid större rekvisition.